

utasítása alapján (2684/1944.). A Zsidó Tanácsot Kolozs Jenő vezette, dr. Kardos Izidor volt a gettó orvosa. Május 17. és 20. között – a kisebb közösségeket nem számítva – 32 zsidót költöztettek ide Hejőbábról, 506-ot Mezőcsát egyéb körzeteiből, 35-öt Tiszaderkényről, 58-at Tiszadorogmáról, 42-t Tiszakeszíről, 36-ot Tiszapalkonyáról. *Uo.*

53. A Mezőkeresztesi járásban május 19. és 24. között gettósítottak Leszkay Károly főszolgabíró május 17-i, 2281/1944. sz. utasítása alapján. Szántó Lajos mezőkeresztesi fatelepén létesült a gettó, Szántó volt a Zsidó Tanács vezetője. Az ide költöztetett 511 zsidó legtöbbje helyi illetőségű volt, a többieket Alsóábrányról, Borsodszendről, Felsőábrányról, Keresztespüspökiről, Mezőnagymihályról, Mezőnyárádról, Sályról, Szentistvánról, Tibolddarócról és Vattáról vitték oda. *MOL*, 120. és 122. tekercs.

54. Mezőkövesd gettóját Péterffy Béla szolgabíró május 19-i, 3380/1944. sz. utasítása alapján hozták létre az Arany János, a Diófa, a Hársfa, a Kőrísa és a Szegfü utcák kijelölt házaiban. A járás 931 zsidóját május 21–22-én gyűjtötték össze. Közülük 818 volt helyi illetőségű, 14 érkezett Andornaktályáról, 17 Borsodszemeréről, 13 Gömbösfalváról, a többi pedig kisebb falvakból. A Péterffy által május 17-én kinevezett (3282/1944.) Zsidó Tanács Abonyi Lászlóból, Braun Andorból, Forgács Ignác-ból, Jungreis Andor rabbiból, Neumann Sándorból és Schwarcz Gyulából állott. Péterffy június 5-én oszlatta fel a Zsidó Tanácsot (3641/3.–1944.), miután a zsidókat deportálásra Miskolcra szállították át. *Uo.* Lásd még a 173. tekercsset, amely felsorolja az elköszönt mezőkövesdi zsidó vállalatokat, valamint a 174. tekercsset.

55. A Miskolci járásból Miskolcra vitt 1083 zsidó közül 203 érkezett Diósgyőrből, 127 Ónodról, és a többiek kisebb településekről, például 50-en Alsózsoltcáról, 54-en Belsőborsról, 73-an Felsőzsoltcáról, 31-en Harsányból, 55-en Nyékládházáról és 40-en Sajóvamosról. A járás főszolgabírája Koós Béla volt. *MOL*, 122. tekercs. Mezőnagymihály zsidóinak névsorát lásd a 175. tekercsen.

56. Ózd gettóját a város II. kerületében Hubay Gyula szolgabíró május 20-i, 2916/1944. sz. utasítása alapján hozták létre. A járás 1008 zsidójának gettósításával május 20-ra végeztek. Közülük 694-en voltak ózdiak, a többiek kisebb közösségekből érkeztek, például 33-an Arlórról, 55-en Borsodnadasdról, 30-an Járdánházáról és 26-an Sátárról. A Zsidó Tanács tagjai: Fodor József (elnök), Mandel József (alelnök), Cukor Izidor, Fried Béla, Gerő Béla, Grosz Géza és Nagy Lajos. Dr. Klein Zoltán és dr. Winters Jenő voltak a gettó orvosai. *MOL*, 122. tekercs.

57. A Sajószentpéteri járás 1116 zsidója közül 682 volt sajószentpéteri illetőségű. A többiek kisebb településeken éltek: Barcikán (34), Belpátfalván (36), Sajókazán (75), Sajókazincon (64) és Vadnán (32). *Uo.*

58. Részleteket közöl Abaújszántó zsidóinak sorsáról Zahava Szász Stessel: *Jewish Life in Hungary. The History of Abaújszántó*. Doktori értekezés a New York University-n, 1991. február. Nyomtatásban: *Wine and Thorns in Tokay Valley*. Fairleigh Dickinson University Press, Teaneck, NJ, 1995. Mihelyt deportálták a zsidókat, a mohó magyarok hajba kaptak azon, hogy kié legyen Rónai Pálné malma. Lásd *MOL*, K150, 20/o. tétel–1944-40249. sz. irat.

59. Miskolc és néhány nagyobb Borsod megyei település zsidó közösségeinek történetét lásd Paszternák Rav Slomó: *Miskolc és környéke mártírkönyve*. Szerzői kiadás, Tel-Aviv, 1970, 277 + 38 + 14 o. A 103–276. oldalakon található Miskolc és 220 környéki város, falu és tanya mártírjainak névsora. Lásd még Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 105. 410., valamint a YIVO-ban megtalálható következő személyes beszámolók: Keil Viola (770/151), Adler Lászlóné (771/3501), és *Dokumentumok a*